

*Цьомик Марія Петрівна,
Національний університет “Острозька академія”*

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ПРОЦЕСИ В ПОНЯТТЄВИХ ГРУПАХ ТЕРМІНОСИСТЕМИ EXPORT/ IMPORT OPERATIONS

Метою статті є довести наявність лексико-семантичних процесів в поняттєвих групах терміносистеми Export/Import Operations.

Ключові слова: *лексико-семантичний процес, терміносистема.*

This article is aimed to prove the existence the lexico-semantic processes in the notional groups of the term system “Export/Import Operations”.

Key words: *lexico-semantic process, term system.*

Активізація розвинених країн на економічній карті світу спричинила посилення міжнародної торгівельної кооперації. Цілком природньо, що мова стала одним з найскладніших та найважливіших засобів комунікації комерційних відносин. Відповідно всі зміни є зафіксованими у економічному термінологічному фонді англійської мови. Однак сьогодні мало уваги приділяється вивченню особливостей функціонування терміносистеми Export/Import Operations на теренах української лінгвістики. Залишається непоміченим весь теоретичний та практичний потенціал цієї терміносистеми, яка в контексті подальших глобальних комерційних процесів стане метамовою світової кооперації. В зв'язку з цим вивчення семантичних процесів та особливостей цієї терміносистеми задля забезпечення міжнародного взаєморозуміння стає актуальним питанням сьогодення.

Питанням лексико-семантичних процесів в термінології займалися багато вчених-лінгвістів, зокрема, В. П. Даниленко, І. М. Кочан, О. С. Ахманова, М. М. Глушко, І. В. Зубченко, Л. Д. Джапарідзе, Б. М. Головін, О. І. Павлова, А. А. Реформатський та інші.

Кожен з лінгвістів намагався пояснити чи то спростувати наявність лексико-семантичних процесів в терміносистемах. В. П. Даниленко стверджує, що термінологіям різних мов притаманні лексико-семантичні процеси, оскільки термін не є штучно створеним елементом, а навпаки – граматично та лексично повноцінним словом чи словосполученням [1:12]. Вчений переконаний, що термінологію неможливо ізолювати від природних законів загальнонаціональної мови до якої вона належить. Таким чином весь потенціал слова у терміна зберігається і в певній ситуації може реалізуватися.

Мета статті – довести чи спростувати наявність семантичних процесів в поняттєвих групах терміносистеми Ex/Im Operations та дати коротку характеристику самим процесам.

Для здійснення змістовного лінгвістичного аналізу терміносистеми Ex/Im Operations ми окреслили поняттєвий апарат досліджуваної галузі. Спираючись на запропоновані А. В. Суперанською принципи моделювання систем понять, довели, що поняттєва система галузі Ex/Im Operations є результатом перетину декількох суміжних галузей, що становлять 7 груп термінів, що об'єднуються навколо наступних понять: загальнофінансові категорії, економічні відношення, страхова справа, ринок перевезень, бухгалтерська справа, митниця, юриспруденція, та документація. Було проаналізовано 3 поняттєві групи: страхова справа, митниця та документація. Ми описали значення термінів, користуючись їх дефініціями, які були зафіксовані в глосаріях термінології, що вивчалася та виявили певні лексико-семантичні процеси. Зокрема, полісемія була зафіксована в групі страхування. Наприклад: endorsement – 1. індосамент, передавальний напис на векселі; 2. підтвердження, схвалення; 3. доповнення до страхового полісу. Були виявлені синонімічні ряди в групах страхування (6, з яких 4 двослівні та 2 трислівні) та документації (4 ряди). Антоніми були зафіксовані у групах : документація (4 ряди) та страхування (1 ряд). У всіх трьох групах були зафіксовані гіпонімічні відношення, що підтвердило думку О. А. Коновалової про те, що терміни відображають взаємозв'язки явищ і речей, які позначаються ними, і це може бути досягнуто правильною класифікацією дійсності, яка термінується, на основі родових та видових явищ [2:79].

Таким чином, в результаті проведення лінгвістичного аналізу терміносистеми Ex/Im Operations, було доведено, що терміни, незважаючи на свої специфічні функції, можуть брати участь в лекси-

ко-семантичних процесах тим самим демонструють своє нештучне походження.

Література:

1. Даниленко В. П. Лексико-семантические и грамматические особенности слов-терминов// Исследование по русской терминологии. – М. : Наука, 1971. – 56 с.
2. Коновалова Е. А. Гипер-гипонимия в экономической терминологии// Филологические студии. – Симферополь, 2001. – № 2. – С. 79-85.